

Krāslavas novada bāriņtiesas 2024.gada darbības pārskats

Krāslavas novada bāriņtiesa ir Krāslavas novada pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kas prioritāri nodrošina bērna vai aizgādībā esošās personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturtā daļa nosaka, ka *bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājaslapā.* Pamatojoties uz minēto, Krāslavas novada bāriņtiesa (turpmāk-bāriņtiesa) sniedz Krāslavas novada pašvaldībai pārskatu par bāriņtiesas darbu 2024.gadā.

Šajā pārskatā ir apkopota bāriņtiesas darbība par 2024.gadu, iekļaujot galvenos darbības rādītājus, sasniegumus un nākotnes plānus.

Bāriņtiesas sastāvā uz 2024.gada 31.decembri bija bāriņtiesas priekšsēdētājs un 9 bāriņtiesas locekļi. Bāriņtiesas lietvedību kārtoti divi sekretāri.

Bāriņtiesas darbinieki regulāri pilnveido savas profesionālās zināšanas, apmeklējot apmācības, seminārus un konferences.

Saskaņā ar Bērnu aizsardzības centra Bērnu tiesību uzraudzības dienesta vēstuli Nr.2-3/505 "Par Krāslavas novada bāriņtiesas plānotās uzraudzības pārbaudi", bāriņtiesa no 2024.gada 26.februāra līdz 2024.gada 22.martam veica lietu paškontroli.

Galvenais bāriņtiesas darba kvalitātes uzraudzības mērķis ir panākt, lai bāriņtiesa prioritāri nodrošinātu bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību, savā darbībā ievērotu labas pārvaldības principu, proti, darbotos normatīvajos aktos noteiktajās pilnvarās, būtu tiesiska un uzticama, kā arī nodrošinātu pretimnākošu un cieņpilnu attieksmi pret privātpersonu.

Plānotā uzraudzības pārbaude bāriņtiesā veikta no 2024. gada 26. februāra līdz 2024. gada 15. aprīlim, par ko 2024. gada 15. aprīlī sastādīts pārbaudes akts Nr. 2.2-5/3.

Pārbaudes laikā bāriņtiesa veica 50 bāriņtiesas lietvedībā esošo lietu paškontroli 8 kategoriju lietās, aizpildot un iesniedzot uzraudzības dienestam noteikta parauga paškontroles veidlapas.

2024.gada 26.martā pirmo reizi visā Latvijā tika atzīmēta Bāriņtiesu darbinieku diena.

Krāslavas novada bāriņtiesas darbinieku izglītība

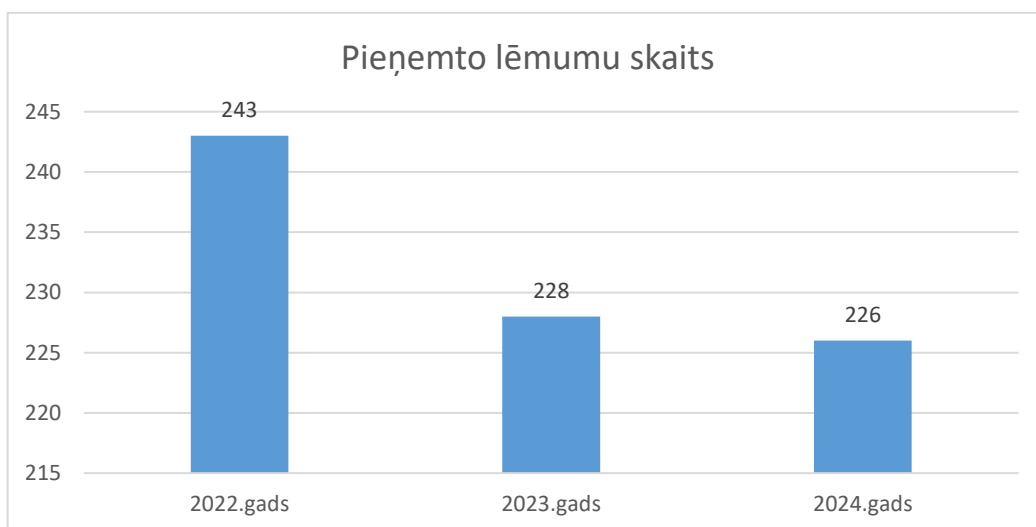
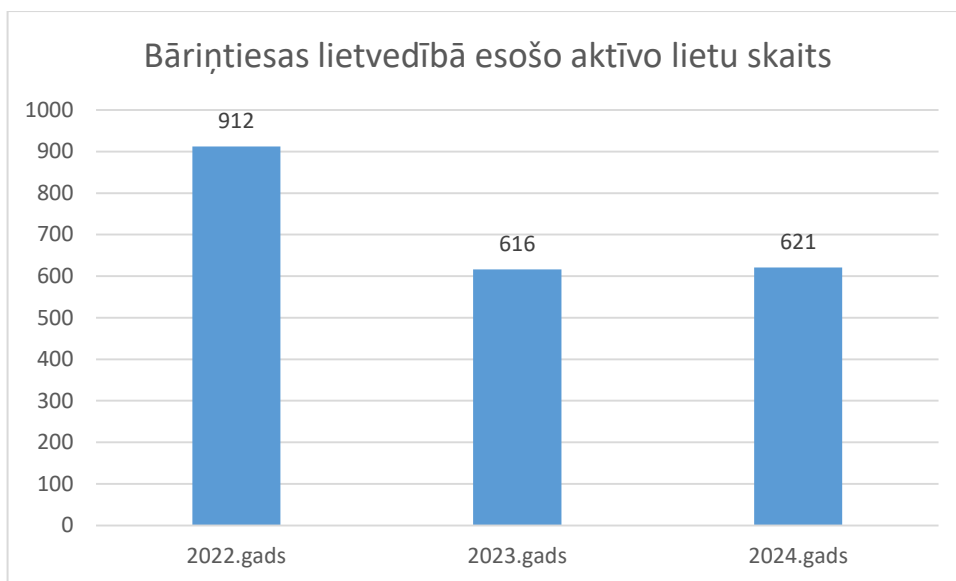
Amats/ izglītība	Maģistrs specialitāte	Bakalaurs/augstākā izglītība Specialitāte	Gads, kurā apgūti pamatapmācības kursi
Priekšsēdētājs	Profesionālā maģistra diploms sabiedrības pārvaldē ar iestāžu vadītāja kvalifikāciju (2009.gads)	Skolotāja diploms (2001.gads)	2018.gads
Locekļi		Augstākās profesionālās izglītības diploms (jurista kvalifikācija tiesību zinātnēs) (2003.gads)	2009.gads
	1991.gada skolotāja diploms pielīdzināts profesionālā maģistra grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai	Skolotāja diploms (1991.gads) Augstākās profesionālās izglītības diploms (jurista kvalifikācija) (2004.gads)	1997.gads
		Profesionālās austākās izglītības diploms (profesionālā bakalaura grāds sociālajā darbā) (2004.gads)	2009.gads
	Profesionālā maģistra diploms (profesionālā maģistra grāds izglītībā) (2008.gads)	Bakalaura diploms (Dabas zinātņu bakalaura grāds) (2003.gads)	2009.gads
	1987.gada skolotāja diploms pielīdzināts profesionālā maģistra grādam un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai	Skolotāja diploms (1987.gads)	2009.gads
		Augstākās profesionālās izglītības jurista diploms (2003.gads)	2022.gads

	Maģistra grāds vēsturē (1996.gads)	Skolotāja diploms (1994.gads)	1997.gads
		Profesionālās augstākās izglītības diploms sociālajā darbā (2009.gads)	2020.gads
		Bakalaura diploms (bakalaura grāds pedagogijā) (2006.gads)	2020.gads
Sekretāres		1989.gada diploms pielīdzināts 1.līmeņa augstākajai izglītībai tiesību zinātnēs (kvalifikācija jurists)	
		Sociālo zinātņu bakalaura grāds psiholoģijā (2012. gads).	

KVANTITATĪVIE RĀDĪTĀJI

2024.gadā bāriņtiesas lietvedībā aktīvo lietu kopējais skaits-621, ierosināto lietu skaits -91.

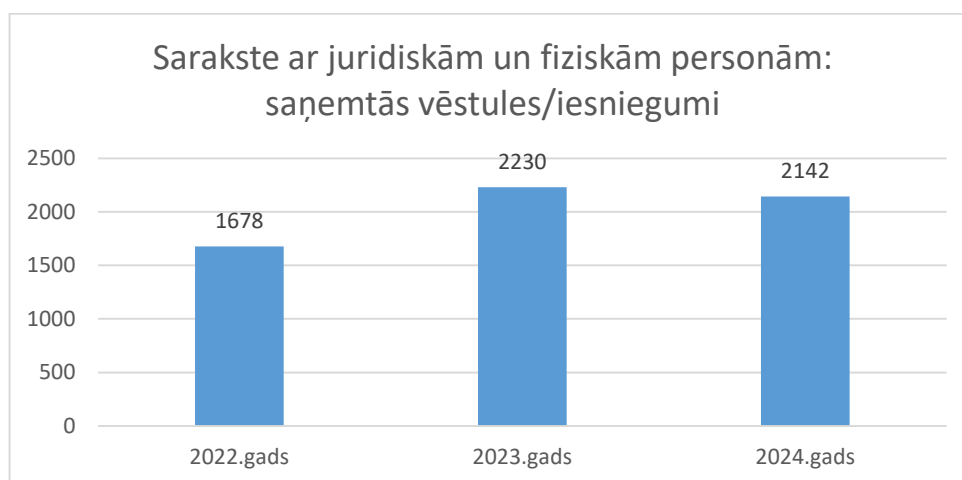
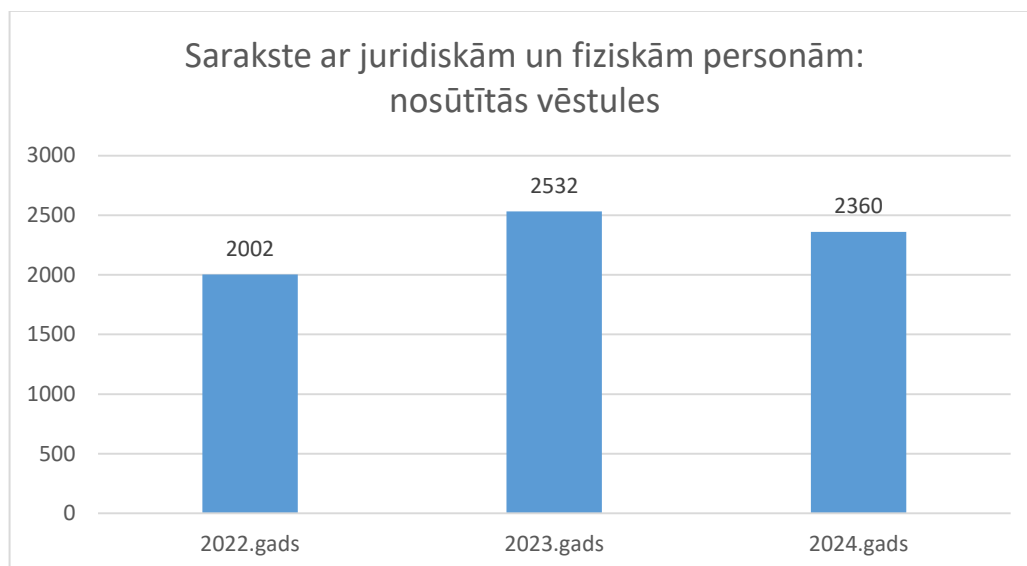
	2022.gads	2023.gads	2024.gads
Bāriņtiesas lietvedībā esošo aktīvo lietu skaits	912	616	621
Pārskata gada laikā ierosināto lietu skaits	61	87	91
Pieņemto lēmumu skaits	243	228	226
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām: nosūtītās vēstules	2002	2532	2360
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām: saņemtās vēstules/iesniegumi	1678	2230	2142
Pārsūdzētie bāriņtiesas lēmumi	0	0	0

Bāriņtiesas sēdes plānotas vienu reizi nedēļā pirmdienās, nepieciešamības gadījumā, steidzamības kārtā, vēl papildus. 2024.gadā ir notikušas 75 bāriņtiesas sēdes, kur tika izskatītas 226 lietas. Sēdēs piedalījušās 122 personas, tajā skaitā personu pārstāvji, institūciju pārstāvji. Pārskata gadā bāriņtiesa pieņēma 226 lēmumus.

2024.gadā Administratīvā rajona tiesā bija iesniegti divi pieteikumi par bāriņtiesas lēmuma atcelšanu, kuri tika atstāti spēkā.

Lai pieņemtu motivētus lēmumus, bāriņtiesa ir gatavojusi lietas, savācot dažādus materiālus: ziņas, informāciju un atzinumus, veicot apsekošanas, sarunas. Bāriņtiesa, savas kompetences ietvaros, 2024.gadā ir nosūtījusi 2360 vēstules (tai skaitā ar pielikumiem), reģistrējusi ienākošo korespondenci – 2142.

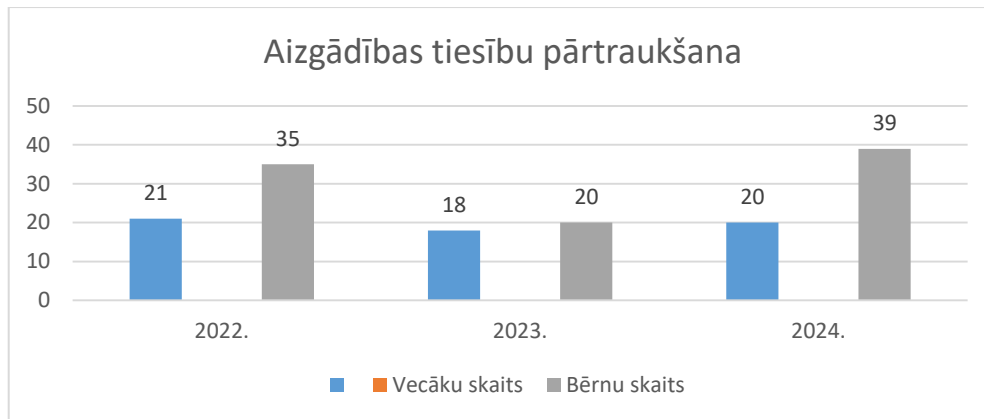
Aizgādības lietas

	2022.	2023.	2024.
PĀRTAUKTAS Vecāku skaits	21	18	20
Bērnu skaits	35	20	39
ATJAUNOTAS Vecāku skaits	8	9	5
Bērnu skaits	18	18	12

Bāriņtiesa lietas izskata bāriņtiesas sēdēs un koleģiāli pieņem lēmumus. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 22.panta pirmo prim daļu bāriņtiesa, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, veic riska novērtēšanu (vecāka līdzatkarība, problēmas neatzišana u.tml.), informē vecāku par sekām un uzdod viņam, sadarbībā ar Sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus. Ja vecāks šajā termiņā kavējas novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus un bērna palikšana ģimenē var radīt draudus bērna dzīvībai un veselībai, bāriņtiesa lemj par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam un bērna šķiršanu no ģimenes.

Atsevišķos gadījumos, ja bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos, bāriņtiesas priekšsēdētājs vai bāriņtiesas loceklis pieņem vienpersonisku lēmumu par bērna izņemšanu no ģimenes. 2024.gadā bāriņtiesa pieņēmusi 14 lēmumus par aizgādības tiesību pārtraukšanu bērnu vecākiem, 10 no tiem bija vienpersoniskie, ar bāriņtiesas lēmumu 2024.gadā aizgādības tiesības pārtrauktas 20 vecākiem (11 mātēm un 9 tēviem) pār 39 bērniem.

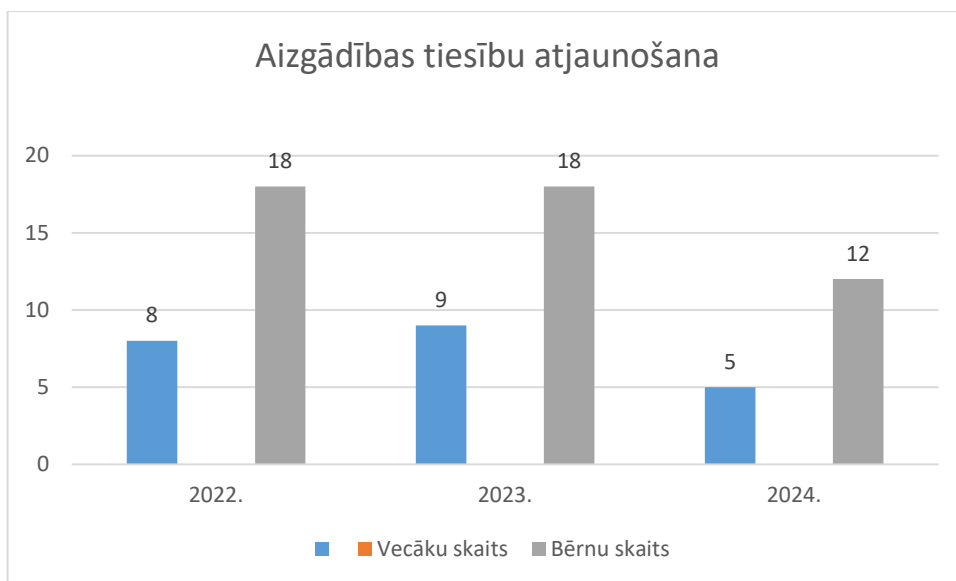
Vienpersoniskie lēmumi tiek pieņemti ar mērķi nekavējoties novērst bērna atrašanos veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 24.panta pirmās daļas 1.punktu, bāriņtiesa ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc vienpersoniska lēmuma pieņemšanas sasauc sēdi, lai lemtu par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu bērna vecākiem.

Kā biežākie cēloņi aizgādības tiesību pārtraukšanai jāmin izpratnes trūkums par bērnu vajadzībām, jauno vecāku zemais izglītības, prasmju un iemaņu līmenis ne tikai bērnu audzināšanā, bet arī elementārajā sadzīvē, kā arī nepietiekama izpratne par problēmām, bezatbildība.

Visos gadījumos, kad tiek pārtrauktas aizgādības tiesības, bāriņtiesa par pieņemto lēmumu sniedz informāciju Sociālajam dienestam un lūdz sniegt nepieciešamo palīdzību bērna vecākiem, kā to paredz Bāriņtiesu likuma 39. panta 1. daļa un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 27. panta 5. daļa, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē. Ja bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas iemesli ir zuduši, bāriņtiesa lemj par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vecākiem, sagatavojot lietu par iespējamu bērna pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu vecākiem, pārlicinās vai nepastāv apstākļi, kas pastāvēja laikā, kad vecākiem tika pārtrauktas aizgādības tiesības, pieprasa Sociālā dienesta atzinumu, noskaidro, vai nepastāv citi pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanas riski, izvērtē, vai atgriežoties ģimenē, bērnam tiks nodrošināta pilnvērtīga aprūpe, audzināšana un labvēlīga vide.

2024.gadā pārtrauktās aizgādības tiesības atjaunotas 5 vecākiem un 12 bērni atgriezti ģimenē.

Civillikuma 203.pantā noteikts, ka, ja gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas nav iespējams tās atjaunot, bāriņtiesa lemj par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu vecākiem. Aizgādības tiesību atņemšanu vecākiem, kā galējo līdzekli, piemēro tiesa. 2024.gadā ar tiesas spriedumu 2 vecākiem tika atņemtas aizgādības tiesības pār 2 bērniem.

Ārpusģimenes aprūpe

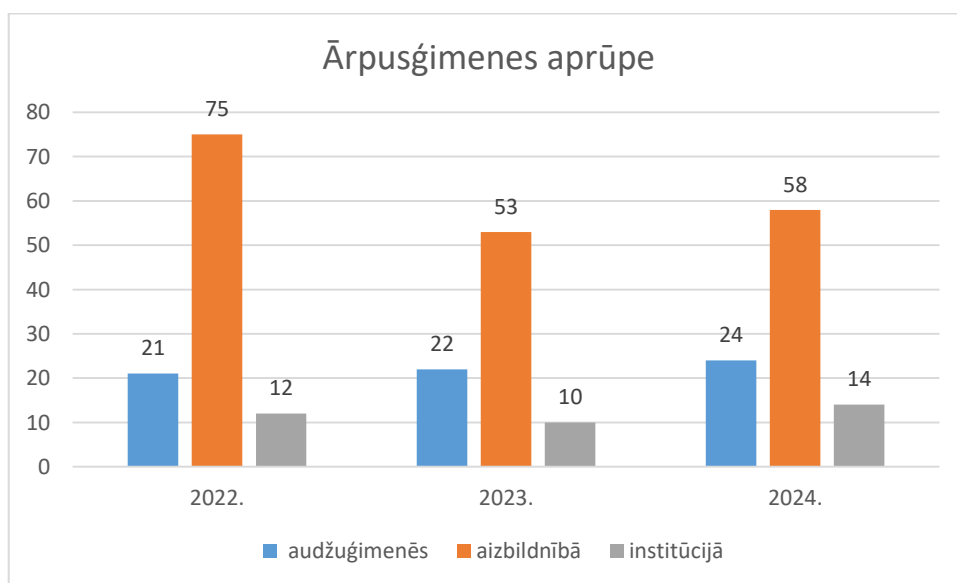
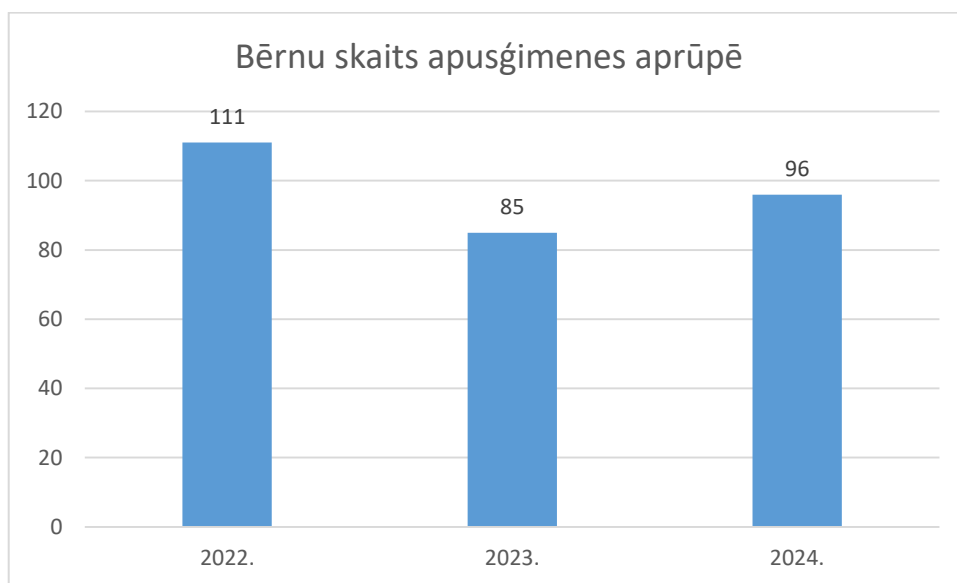
Gadījumos, kad bērns ir palicis bez vecāku gādības (bērns, kura vecāki nav zināmi, ir pazuduši vai ilgstošas slimības dēļ nespēj realizēt aizgādību vai kura vecākiem pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības), bāriņtiesa lemj par ārpusģimenes aprūpes veida piemērošanu bērnam - aizbildnību, ievietošanu audžuģimenē vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

2024.gadā kopumā 33 bērniem tika nodrošināta ārpusģimenes aprūpe, no tiem 8 bērni ievietoti audžuģimenē, 18-nodibināta aizbildnība, 7 bērni tika ievietoti rehabilitācijas institūcijā.

Kopā uz 2024.gada 31.decembri ārpusģimenes aprūpē atradās 96 bērni (24 – audžuģimenē, 58 – aizbildnībā, 14- ilgstošās sociālās rehabilitācijas institūcijā).

	2022.	2023.	2024.
kopā	111	85	96

audžuģimenēs	21	22	24
aizbildnībā	75	53	58
institūcijā	12	10	14

Viens no bāriņtiesas uzdevumiem ir aizbildnības uzraudzība. Bāriņtiesa ne retāk kā vienu reizi gadā apseko aizbildņu ģimenes un aizbildnībā esošos bērnus, par ko noformē dzīves apstākļu pārbaudes aktus un sarunu protokolus, kuri glabājas

aizbildnības lietās. Aizbildņi līdz katra gada 1.februārim bāriņtiesā iesniedz norēķinu par aizbildnības pārvaldību un naudas līdzekļu izlietojumu. Bāriņtiesa vismaz reizi gadā pieprasa ģimeni raksturojošu informāciju, tajā skaitā, izglītības iestādēm un ģimenes ārstiem, par to, vai aizbildnis pienācīgi rūpējas par saviem aizbilstamajiem, kas viņam jāveic saskaņā ar Civillikumā noteikto.

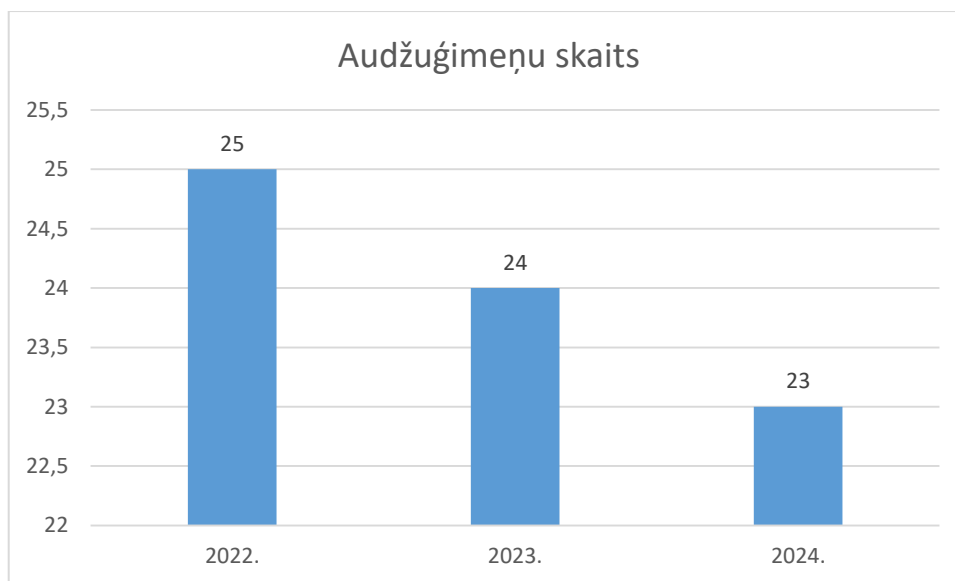
2024.gadā 33 bērniem tika nodrošināta ārpusģimenes aprūpe, 18 bērniem tika nodibināta aizbildnība. Par aizbildņiem visbiežāk tiek iecelti bērna radnieki vai bērnam emocionāli tuvi cilvēki. 2024.gadā ir notikušas aizbildnībā esošo bērnu dzīves apstākļu pārbaudes, veiktas sarunas ar bērniem, aizbildņiem, noskaidroti nedalītā saimniecībā dzīvojošo personu viedokļi, ir pieprasīti un saņemti gada norēķini par bērnu personisko un mantisko tiesību pārstāvēšanu.

2024.gadā bāriņtiesa pieņēma 1 lēmumu par bērna izņemšanu no aizbildņa aprūpes un aizbildņa atstādināšanu no pienākumu pildīšanas.

Ģimene ir labākā vide bērna attīstībai. Bāriņtiesas speciālisti aktīvi sadarbojas ar audžuģimenēm un aizbildņiem, lai novērstu bērnu nonākšanu institūcijā.

Bāriņtiesas darbs vienmēr ir bijis orientēts uz ģimeniskas vides nodrošināšanu bērniem. Lai cik sarežģīti reizēm tas nebūtu, taču bez vecāku gādības palikušiem bērniem vienmēr prioritāri tiek meklēta iespēja augt pie aizbildņa vai audžuģimenē. Ja aizbildni nevar atrast, nākamais piemērojamais ārpusģimenes aprūpes veids ir audžuģimene. Tās ir personas, kuras ieguvušas audžuģimenes statusu un apguvušas speciālās apmācības kursu, ir šajā jomā zinoši, taču neaizstāj bērniem vecākus. Viņi aprūpē bērnu līdz brīdim, kamēr viņš var atgriezties savā bioloģiskajā ģimenē, tiek nodots aizbildnībā vai adoptēts. Audžuģimeņu kopējais skaits 2024.gada 31.decembrī -23, no tām 10 audžuģimenēm ir piešķirts specializētās audžuģimenes statuss.

Neskatoties uz to, ka audžuģimeņu skaits mūsu novadā ir diezgan liels, tas joprojām nav pietiekams, tāpēc bāriņtiesa izmanto citu pašvaldību audžuģimeņu resursus.

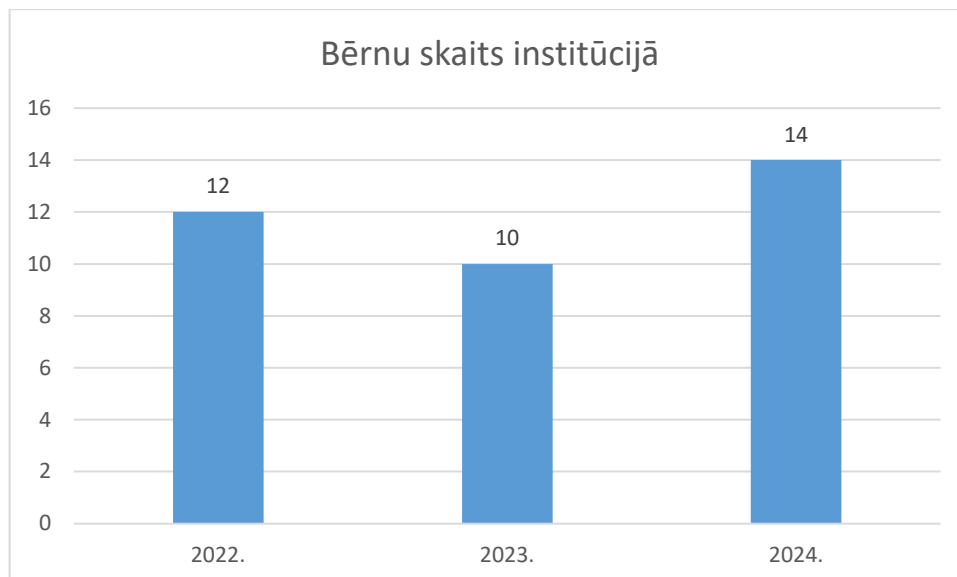
Krāslavas novada teritorijā ir desmit specializētās audzūgimenes. Piecas audzūgimenes specializācijā- krīzes audzūgimenes. Krīzes audzūgimene-tā ir audzūgimene, kurai ir vismaz 3 gadu pieredze audzūgimenē ievietoto bērnu aprūpē un kura ir gatava 24 stundas diennaktī 7 dienas nedēļā jebkurā brīdī uzņemt bērnu neatkarīgi no vecuma un dzimuma, kas šķirts no ģimenes, aizbildņa vai audzūgimenes. Krīzes audzūgimenes pieejamība samazina iespēju, ka bērni krīzes situācijās varētu tikt ievietoti bērnu aprūpes iestādēs. Piecas audzūgimenes specializācijā - bērnam ar invaliditāti, kuram izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem (turpmāk – audzūgimene bērnam ar smagiem funkcionāliem traucējumiem) – audzūgimene, kurā vismaz vienam laulātajam (personai) ir vismaz 12 mēnešus ilga personīgā vai profesionālā pieredze darbā ar bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.

Audzūgimeņu trūkums ir ļoti aktuāla problēma visā Latvijā. Novecošana ir viena no problēmām, kas pastiprina audzūgimeņu trūkumu. Daudzas ģimenes, kas jau gadiem veiksmīgi rūpējas par bērniem, sasniedz vecumu, kad vairs nevar uzņemties šādu pienākumu. Jaunākas ģimenes reti piesākas kļūt par audzūgimenēm, iespējams, baidoties no atbildības, citiem trūkst motivācijas.

2024.gadā bāriņtiesa pieņēma 1 lēmumu par bērna izņemšanu no audzūgimenes.

Bērnu aprūpes un rehabilitācijas institūcijā bērns atrodas līdz brīdim, kad viņam tiek nodrošināta piemērota aprūpe pie aizbildņa vai audzūgimenē. Bāriņtiesa meklē iespējas bērna ievietošanai aizbildņa ģimenē vai audzūgimenē. Diemžēl ne visiem bērniem pastāv iespēja nodrošināt atrašanos ģimeniskā vidē - audzūgimenē vai

aizbildnībā. Ir gadījumi, kad aprūpe aprūpes un rehabilitācijas institūcijā atbilst konkrētā bērna vislabākajām interesēm un individuālajām vajadzībām.

Adopcija

Lai bērna attīstībai nodrošinātu ģimenisku vidi, tiek atbalstīta adopcija. Adopcijas uzdevums ir nodrošināt adoptējamiem bērniem audzināšanu ģimenē, stabilu un harmonisku dzīves vidi. Adopcijas tiesiskos pamatus Latvijā nosaka Latvijas Republikas Civillikuma 162.-176.pants. Savukārt kārtību, kādā adoptējami bērni, nosaka Ministru kabineta 2018.gada 30.oktobra noteikumi Nr.667 „Adopcijas kārtība”.

2024.gadā bāriņtiesā netika pieņemti lēmumi, ar kuriem personas tika atzītas par adoptētājiem un par to, ka adopcija ir bērnu interesēs.

Aizgādība

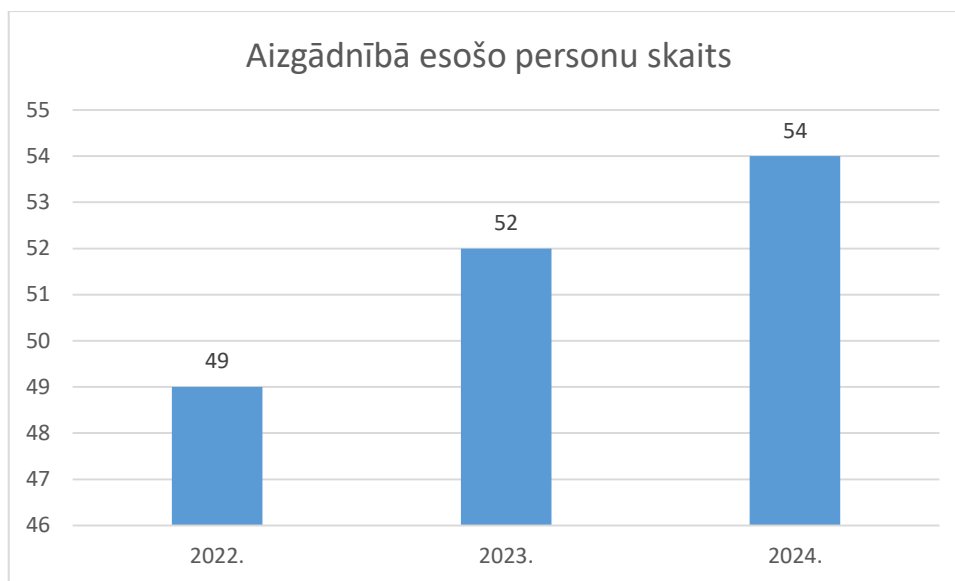
Aizgādībā esošie cilvēki ir pilngadīgas personas ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa piedalās lietas izskatīšanā tiesā, iesniedzot pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā par rīcībspējas ierobežošanu. Pēc sprieduma par rīcībspējas ierobežojuma noteikšanu stāšanās likumīgā spēkā, bāriņtiesa pieņem lēmumu par aizgādņa iecelšanu. Civillikumā noteikts, ka personai, kurai ir garīga rakstura vai citi veselības

traucējumi, rīcībspēju var ierobežot, ja tas nepieciešams šīs personas interesēs, un ir vienīgais veids, kā tās pasargāt. Aizgādņi, atšķirībā no aizbildņiem, nesaņem valsts pabalstus un atlīdzības no valsts budžeta. Saskaņā ar Krāslavas novada pašvaldības domes saistošiem noteikumiem Nr.2023/20 "Par pabalstu aizgādņībā esošo personu aizgādņiem Krāslavas novada pašvaldībā" aizgādņiem ir paredzēta atlīdzība par pienākumu veikšanu - 10 EUR mēnesī par katru aizgādņībā esošo personu un 5 EUR mēnesī, ja aizgādņībā esošā persona dzīvo ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai specializētajā ārstniecības iestādē personām ar garīga rakstura traucējumiem.

2024.gada 31.decembrī bāriņtiesas pārraudzībā bija 54 aizgādņībā esošas personas.

Bāriņtiesa uzrauga aizgādņībā esošo personu tiesību un interešu ievērošanu, pieprasot no aizgādņiem norēķinus, pārbaudot tos, kā arī veicot šo personu dzīves apstākļu pārbaudes. 2024.gadā ir notikušas aizgādņībā esošo personu dzīves apstākļu pārbaudes, ir saņemti norēķini.

Apkopojot datus, var secināt, ka Krāslavas novadā ir 54 personas ar ierobežotu rīcībspēju, kurām nodibināta aizgādņība. Statistikas dati liecina par to, ka katru gadu pieaug personu skaits ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa par aizgādņi var iecelt personas izraudzīto aizgādņi, aizgādņībā nododamā laulāto vai kādu no tuvākajiem radniekiem. Bāriņtiesa ir saskarusies ar problēmu aizgādņa iecelšanas jautājumā, ja personai ar ierobežotu rīcībspēju nav radnieku vai tuvu personu, kuras būtu gatavas uzņemties aizgādņa pienākumu pildīšanu.

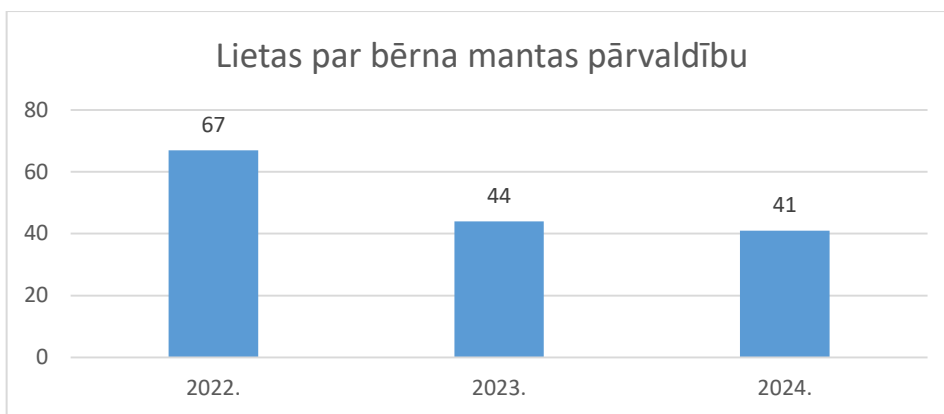

Atbilstoši Bāriņtiesu likumā noteiktajam, bāriņtiesa, saskaņā ar notāra taisīto notariālo aktu par aizgādības nodibināšanu mantojumam, ieceļ aizgādni mantojumam, 2024.gadā ar bāriņtiesas lēmumu par aizgādni matojumam vai prombūtnē esošas personas mantai iecelta 1 persona.

Mantisko interešu nodrošināšana un aizstāvība

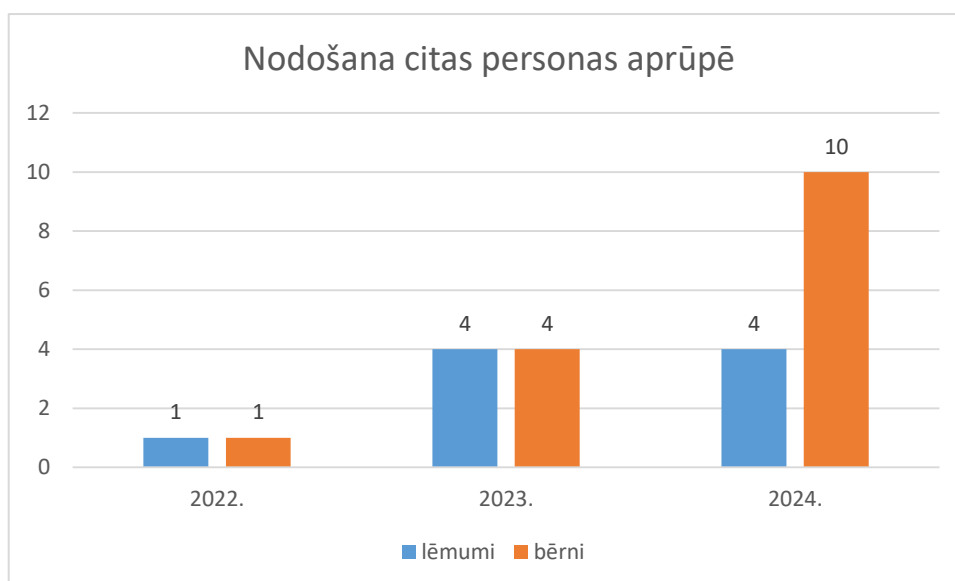
Bāriņtiesu likuma 17.panta 1.punkts nosaka, ka bāriņtiesa aizstāv bērna vai aizgādnībā esošās personas personiskās un mantiskās intereses un tiesības.

Nepilngadīgiem bērniem var piederēt manta, ko dāvinājuši vai atstājuši mantojumā vecāki, vecvecāki vai citi radnieki. Saskaņā ar Civillikuma normām bez bāriņtiesas atļaujas vecāki bērnu vārdā nevar mantojumu, dāvinājumu pieņemt vai atraidīt, kā arī rīkoties ar bērnu mantu. Bērniem var piederēt konti bankās, nekustamie īpašumi vai vecāku atstāti mantojumi. Bāriņtiesa veic uzraudzību bērnu mantisko tiesību ievērošanā, katru gadu pieprasot no bērnu vecākiem vai aizbildņiem norēķinu par bērnu mantas pārvaldību, pārbauda norēķina pareizību, veic bērniem piederošā nekustamā īpašuma apskati. Uz 2024.gada 31.decembri bāriņtiesas pārraudzībā bija 41 aktīvā lieta par bērnu mantas pārvaldību. Šajās lietās ir pieprasītas un saņemtas likumisko aizbildņu atskaites par nepilngadīgo mantas saglabāšanu un tās sastāvu. Bāriņtiesa norēķinu pareizību pārbauda, pieprasot izziņas attiecīgajām iestādēm.

Vecāku aprūpē esoša bērna nodošana citas personas aprūpē

2022.gadā jautājums par bērna nodošanu trešo personu aprūpē Latvijā uz laiku, kas ilgāks par trīs mēnešiem nebija tik aktuāls. 2024.gadā bāriņtiesā tika pieņemti četri tādi lēmumi, kur bāriņtiesa ir atzinusi, ka 10 bērnu nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt.

Sadarbība ar tiesām

Bāriņtiesu likuma 50.pants paredz, ka bāriņtiesa pēc tiesas pieprasījuma sniedz atzinumus, kas nepieciešami šādos gadījumos:

- 1) saskarsmes tiesības izmantošanas kārtības noteikšanai;
- 2) viena vecāka atsevišķas aizgādības noteikšanai;
- 3) aizgādības tiesību atņemšanai un atjaunošanai;
- 4) paternitātes atzīšanai vai apstrīdēšanai;
- 5) citos Civilprocesa likumā paredzētajos gadījumos.

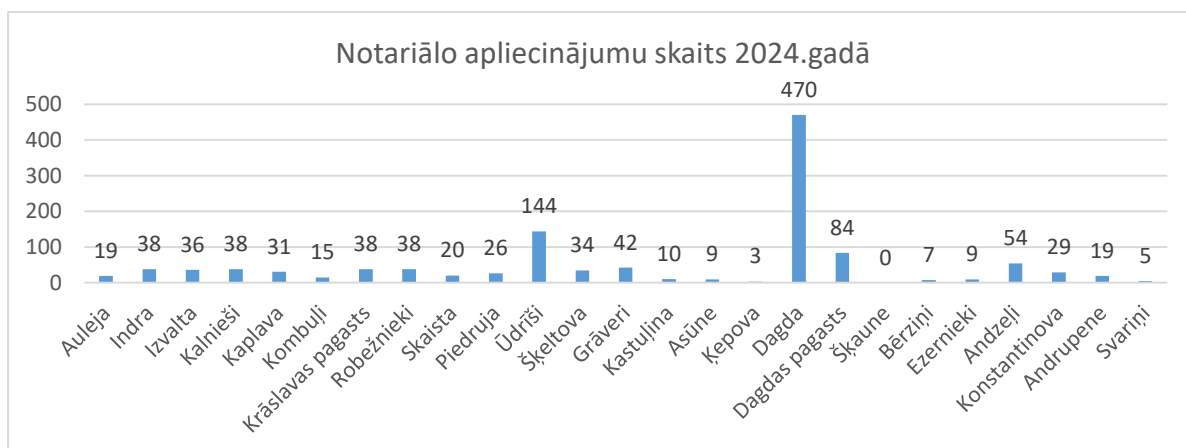
Bāriņtiesa piedalās tiesas procesos gan kā prasītājs/atbildētājs, gan kā tiesas pieaicināta iestāde viedokļa un atzinuma sniegšanai. 2024.gadā bāriņtiesa bija pārstāvēta lietās par bērnu dzīvesvietas un saskarsmes kārtības noteikšanu; atsevišķas aizgādības noteikšanu pār bērniem; vienošanās grozīšanu; par paternitātes atzīšanu; paternitātes pieņēmuma apstrīdēšanu; aizgādības tiesību atņemšanu; rīcībspējas ierobežošanu un aizgādības nodibināšanu; rīcībspējas ierobežojumu apjoma pārskatīšanu; adopcijas apstiprināšanu; medicīniskā rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanu.

Apliecinājumu izdarīšana

Vēl viena bāriņtiesu darbības joma – notariālo apliecinājumu izdarīšana. Krāslavas novada bāriņtiesa veic apliecinājumus pagastu pārvaldēs Krāslavas novada pagastos deklarētajiem iedzīvotājiem. Atbilstoši Bāriņtiesu likuma 61.panta otrajā daļā noteiktajam, bāriņtiesas apliecinājums juridiskā spēka ziņā pielīdzināms notariālajam apliecinājumam.

Statistikas dati liecina, ka apliecinājumu izdarīšana joprojām ir pieprasīts pakalpojums mūsu novada iedzīvotāju vidū.

Pagasts	2022.gads	2023.gads	2024.gads
Auleja	32	23	19
Indra	61	78	38
Izvalta	20	27	36
Kalnieši	32	30	38
Kaplava	49	30	31
Kombuļi	23	24	15
Krāslavas pagasts	18	19	38
Robežnieki	61	13	38
Skaista	11	52	20
Piedruja	24	39	26
Ūdrīši	168	130	144
Šķeltova	44	39	34
Grāveri	40	26	42
Kastuļina	21	14	10
Asūne	6	9	9
Ķepova	5	6	3
Dagda	507	460	470
Dagdas pagasts	24	83	84
Šķaune	13	18	0
Bērziņi	25	23	7
Ezernieki	39	50	9
Andzeļi	50	56	54
Konstantinova	11	19	29
Andrupene	80	38	19
Svariņi	9	17	5

Bāriņtiesa sniedz konsultācijas un pieņem lēmumus arī citos gadījumos - vecāku domstarpību izšķiršanā bērnu audzināšanas jautājumos, lietās par ģimenes valsts pabalsta izmaksu, kā arī citus.

Bāriņtiesa sadarbojas ar Krāslavas novada domes PI "Sociālais dienests", Pašvaldības policiju, Valsts probācijas dienestu, Valsts policiju, Krāslavas novada un citu novadu izglītības iestādēm, ģimenes ārstiem, citu pašvaldību bāriņtiesām, Latgales ģimeņu atbalsta centru "Daugavpils", ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru "Plecs", Bērnu aizsardzības centru, Labklājības ministriju, kā arī valsts un citu pašvaldību institūcijām.

Viena no bāriņtiesas darbības prioritātēm ir preventīvais darbs, kura mērķis ir laikus uzsākt darbu ar ģimeni, brīdināt vecākus par iespējamām sekām un tādējādi novērst situācijas, kad tiek ierosināta lieta par aizgādības tiesību pārtraukšanu bērnu vecākiem. Bāriņtiesa aicina personas uz pārrunām, veic izskaidrojošu, profilaktisku darbu. 2024.gadā bāriņtiesa ir informējusi Krāslavas novada PI "Sociālais dienests" par 19 ģimenēm (bērnu skaits ģimenēs kopā -50), kurām būtu pievēršama pastiprināta uzmanība, jo ģimenēs tika saskatītas sociālās problēmas. Papildus tika sniegtas ziņas Sociālajam dienestam par tām ģimenēm, kurām bāriņtiesā ir ierosinātas administratīvās lietas.

2024.gadā bāriņtiesas pārstāvji tika aicināti pildīt darba uzdevumus gan tiesās, gan prokuratūrā, gan policijā kā bērnu un personu ar ierobežotu rīcībspēju pārstāvji. Bija jāpiedalās dažādu grupu un komisiju darbā.

Tāpat bāriņtiesa piedalījās starpinstitūciju sanāksmēs Valsts probācijas dienestā, jo saskaņā ar Valsts probācijas dienesta likuma 18.¹ pantu Valsts probācijas dienests triju darbdienu laikā pēc probācijas klienta reģistrācijas dienas vai dienas, kad saņemta informācija par šāda klienta dzīvesvietas maiņu, nosūta bāriņtiesai, kuras teritorijā atrodas probācijas klienta jaunā dzīvesvieta, informāciju par attiecīgo klientu, kas ir sodīts par tīšiem vardarbīgiem noziedzīgiem nodarījumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem pret dzimumneaizskaramību un tikumību. Un saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 44.¹ pantu bāriņtiesa nekavējoties informē bērna vecāku, aizbildni, audžuģimeni vai viesģimeni par tās personas sodāmības faktu, ar kuru tai ir nedalīta saimniecība, ja persona atgriežas no brīvības atņemšanas iestādes pēc soda izciešanas par Krimināllikuma 159., 160., 161., 162., 162.1, 164., 165. un 166.pantā minēto noziedzīgo nodarījumu, kurā cietušais ir bijis nepilngadīgais.

2024.gadā bāriņtiesa, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 54.panta pirmajā daļā noteikto pienākumu iestādēm sadarboties, lai veiktu savas funkcijas un uzdevumus, pieaicinot pašvaldības un valsts iestāžu darbiniekus, organizēja arī Starpinstitūciju tikšanos.

Lai novērstu nepilnības, trūkumus un sekmētu pilnvērtīgu bērnu vai aizgādībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzības nodrošināšanu, kā arī darba kvalitātes uzlabošanai kopumā, bāriņtiesa, reizi divos gados, veic bāriņtiesas lietvedībā esošo lietu paškontroli.

Secinājumi un mērķi turpmākai darbībai

Bāriņtiesā darbs kļūst arvien sarežģītāks un emocionāli saspringtāks, darba specifikas dēļ. Bāriņtiesas darbiniekiem nākas strādāt ārpus darba laika, tas rada stresu un izdegšanu.

Kopumā bāriņtiesas darbība ir nozīmīga bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību nodrošināšanā, taču tai nepieciešami uzlabojumi, lai tā būtu efektīvāka, pieejamāka un caurspīdīgāka sabiedrībai.

Mērķi turpmākai darbībai:

- turpināt pilnveidot iekšējos procesus, lai lēmumi tiktu pieņemti ātrāk un efektīvāk, vienlaikus nodrošinot to kvalitāti;
- veicināt ciešāku sadarbību ar citām institūcijām un organizācijām, lai nodrošinātu visaptverošu atbalstu bērniem un ģimenēm;
- palielināt sabiedrības informētību par bāriņtiesas darbu, nodrošinot informāciju pieejamību par tās funkcijām.

Krāslavas novada bāriņtiesas priekšsēdētāja

I.Bidzāne